

Έννοια της ψυχοπαθολογίας

- Κριτήρια
  - Στατιστική απόκλιση
  - Ψυχομετρική απόκλιση (π.χ. IQ)
  - Ουτοπικό μοντέλο
  - Αποκλίνουσα συμπεριφορά (ασυνήθιση, δυσφορία, δυσλειτουργία, κίνδυνος)
- Πολιτισμικοί παράγοντες

Διαγνωστικά ζητήματα

- Συστήματα ταξινόμησης (ICD 10, DSM-IV-TR)
  - Ποιοτική διαφοροποίηση
  - Σταθερότητα διάγνωσης, θεραπείας, ερευνητικών κριτηρίων
  - Διαγνωστική συνέπεια
  - Διαγνωστική εγκυρότητα – αλλαγές
  - Αλληλοεπικάλυψη, ετερογένεια κλινικής εικόνας, διαγνώσεις που δεν ταιριάζουν στα κριτήρια «μη καθοριζόμενη αλλιώς»
- Παραγοντική προσέγγιση
  - Ποσοτική διαφοροποίηση
- Ψυχολογική διατύπωση
  - Επεξηγηματική υπόθεση βάσει μιας θεωρίας

Αιτιολογία ψυχικών διαταραχών

- Γενετικό μοντέλο
- Βιολογικό μοντέλο
- Ψυχολογικό μοντέλο
- Κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση
- Συστημικό μοντέλο
- Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο
- Μοντέλο προδιάθεση - στρες

Ψυχαναλυτική προσέγγιση

- Ψυχικά συστήματα: Εγώ, Εκείνο, Υπερεγώ
- Στάδια ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης
  - Στοματικό (18 – 24 μηνών) - Εκείνο
  - Πρωκτικό (42 – 48 μηνών) - Εγώ
  - Φαλλικό (5 – 6 ετών) - Υπερεγώ
  - Λανθάνουσας σεξουαλικότητας (μέχρι εφηβεία)
  - Γενετικό (σεξουαλική και επιθετική ενέργεια)
- Καθήλωση
- Μηχανισμοί άμυνας του εγώ
- Επιστημολογική κριτική
- Χαρακτηριστικά παρέμβασης
  - Ελεύθερος συνειρμός
  - Όνειρα
  - Μεταβίβαση – αντιμεταβίβαση
  - Ερμηνεία
  - Σύγχρονη ψυχανάλυση

Συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις

- Ραβινον – Κλασική εξαρτημένη μάθηση
- Skinner – Συντελεστική εξαρτημένη μάθηση
- Mowrer – Θεωρία των δύο σταδίων
- Χαρακτηριστικά παρέμβασης
  - Κατευθυντική
  - Βραχεία
  - Αλλαγή όχι επίγνωση
  - Συμπεριφορά όχι εσωτερικός κόσμος
- Συστηματική απευαισθητοποίηση
- Κατακλυσμική μέθοδος
- Ανοιχτά ζητήματα (μαθησιακό ιστορικό, βιολογικά «προετοιμασμένα ερεθίσματα»)
- Κοινωνιογνωστική θεωρία μάθησης
  - Αυτεπάρκεια

Γνωσιακές ή γνωσιακές – συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις

- **Beck**
  - Ερμηνεία ερεθισμάτων
  - Γνωσίες: αυτόματες αρνητικές σκέψεις, σχήματα
  - Σχετική ενεργοποίηση των σχημάτων
  - Εντοπισμός και αμφισβήτηση δυσλειτουργικών γνωσιών
  - Ενσωμάτωση συμπεριφοριστικών στρατηγικών

Ανθρωπιστικές προσεγγίσεις

- Φαινομενολογική προσέγγιση
- Ελεύθερη βούληση
- **Rogers: πελατοκεντρική – προσωποκεντρική θεραπεία**
  - Αυτοπραγμάτωση
  - Μη κατευθυντική
  - Σημαντικά χαρακτηριστικά θεραπευτή
    - Αποδοχή άνευ όρων
    - Αυθεντικότητα
    - Ενσυναίσθηση

Αποτελεσματικότητα ψυχοθεραπειών

- Μετα-ανάλυση
- Μέγεθος επίδρασης
- Σύγκριση με εικονική παρέμβαση